

“Dieke-en-Moostem” wandeling

Deze wandeling gaat over de dijken en achter de moestuinen om en leidt u langs diverse leestafels.

U begint bij de parkeerplaats op “t Brook” en loopt de foto’s achterna.

Op de hoek van de stenen muur van het Keramiek Atelier, ziet u het peil, waarop de Maas tijdens hoogwaters heeft gestaan.

U gaat onderlangs richting café “t Trefpunt”. Als u doorloopt, vindt u rechts op het pleintje (het

Vrijthof) dit kunstwerk van “onze” Itterse Geert Mols. Dit is gemaakt voor het 25

jarig jubileum van de Dorpsraad, dat op 1 juli 2004 gevierd werd. U ziet het

blauwe water, waar een bootje op drijft. Het bootje is precies op het waterpeil gemaakt van de Maas

gedurende het hoogwater van 1993.

U loopt rechtdoor, dan links, de doodlopende weg in.

Direct na huisnummer 55 slaat u rechts af, tussen de hagen door en achter de

“moostems” om. Bij een weiland rechts, gaat u links af (een paadje door het veld) tot aan de landweg. Hier gaat u links en vervolgens rechts. Zó komt u uiteindelijk bij de

Maas uit. Hier gaat u links, langs de kademuur. Op de kademuur ziet u de leestafel “Ode aan Itteren”. U komt langs enkele paaltjes en een ijzeren plaat. Bij hoogwater worden hier grote pompen

neergezet, die het kwelwater in de “badkuip” Itteren weg kunnen pompen naar de Maas. Het kwelwater komt via de grindlaag onder de dijken door in het achterland. Langs de stenen muur ziet u nog een ring waar ze de slangen van de pomp kunnen vastleggen. Op de leestafel bij de stenen trap is een

anekdote uit het boek “Dokterspraktijk en apotheek Humblé” uit Rekem te lezen.: “Het verhaal vertelt dat de dokter ’s nachts uit zijn bed werd getrommeld vanwege een aanstaande bevalling aan de overkant van de Maas. De dokter haastte zich per fiets door het holst van de nacht naar het veer, om nog op tijd bij het geboortehuis te zijn.. Daar bleek dat ze hem veel te vroeg opgetrom-

meld hadden. Hij besloot ter plekke in bed, naast de hoogzwangere vrouw, zijn onderbroken nachtrust verder voort te zetten, de echte weeën rustig af te wachten.”

De stenen waterkering is na het hoogwater van 1995 gemaakt via een noodwet om Itteren te beschermen. Waar de kademuur een hoek naar rechts maakt ziet u tegen de muur een gedenkteken ter herinnering aan het inzegenen van deze kades door onze toenmalige pastoor J. Bok. Leestafel “Grenspalen”.

Bij het witte huis, voor u, staat bij hoogwaters de kelder onder water. Dan leven de bewoners, met droge voeten, boven. U blijft het pad volgen tot u bij de “grote weg” uitkomt. Hier gaat u rechts af. Hier staat een bord van Roer en Overmaas over het aanbrengen van de kademuren. Ga de dijk over. U ziet, onder de weg een “duiker” met terugslagklep. Bij overstromingen kan het water via de duiker weer terug de Maas in. Achter het kapelletje gaat u rechts af naar de Maas. Hier kunt u zien welke gronden weggegraven worden. Ga terug (Zie de leestafel bij de kapel) naar de dijk en vervolg uw weg via het “stegelke” (= voetgangersdoorgang). U ziet bovenop de dijk een bankje staan met een veldkruis. Vele van dit soort kruisen werden ook gebruikt als grensteken. Vanaf het moment, dat de mensen met het oog op voedselvoorziening niet langer rondtrokken en akkerbouw gingen bedrijven, werd een voor iedereen duidelijk herkenbare grens aangegeven. In ons land dateren de eerste gegevens aangaande het plaatsen van houten grenspalen uit de 14^e eeuw. Twee eeuwen later ging men over op het gebruik van duurzame (hard)stenen exemplaren. Veel bewaarde (hard)stenen grenspalen vertonen vaak aan beide zijden een uitgehouwen wapenschild, symboolteken of initialen. Stond op zo’n kruis een zwaard en een hand, dan betekende dit, dat men een vluchtende, die het kruis gepasseerd was, niet langer achtervolgen mocht om de hand op hem te leggen om hem voor het gerecht te brengen. Vervolg uw weg en ga bij de

houten paal met engeltje links richting Sterkenbergh. Huize Sterkenbergh moet in elk geval voor 1597

gebouwd zijn en heeft een rijke historie. De familie Schutgens woonde toen “op” Sterkenbergh. Carolus Schutgens was luitenantvoogd van de hoofdbank van Meerssen, stad-houder van het leenhof “Uchoven” van de Abdij van Corneliemunster, schout van Elsloo en schepenen van Itteren. Vervolg de weg.

Hier hebt u een keuze: of een route van 3,7 km extra naar Kasteelhoeve Hartelstein waar u naast een kop koffie het Natuur Educatie Punt Itteren in het weekend kunt bezoeken of de kortere route achter de “moostems” om.

Lange route Hartelstein (3,7 km extra):

“Ga bij de grote weg naar rechts, steek voorzichtig de weg over en vervolg de weg. Loop door langs het kanaal en bewonder de afgravingen van Consortium Grensmaas. U loopt over de Geul, de snelst stromende rivier van Nederland. Uiteindelijk komt u bij Kasteelhoeve Hartelstein. Hierin is het Natuur Educatie Punt Itteren (NEPI) gevestigd en dit is in de weekenden te bezichtigen (eventueel onder het genot van heerlijke koffie en vlaai). Hier ziet u allerlei mooie foto’s en opgezette dieren, waar het een en ander over verteld wordt. Loop de weg terug en als u Itteren weer binnengaat neemt u de eerste weg rechts, einde weg rechts”. Vervolgens links de dijk op.

Korte route: “Ga bij de grote weg links en dan weer links. U komt dan bij de basisschool Op de Sterkenberg. Loop links langs de school op het pad. Tussen twee weiden door kunt u achter de moestuinen om. U komt weer uit op de grote weg, waar u links gaat. Aan de overkant van de geasfalteerde weg kunt u weer achter de “moostems” om. Bij T-splitsing rechts en het pad uitlopen tot de geasfalteerde weg. Hier gaat u links de dijk op.

meld hadden. Hij besloot ter plekke in bed, naast de hoogzwangere vrouw, zijn onderbroken nachtrust verder voort te zetten, de echte weeën rustig af te wachten.”

De stenen waterkering is na het hoogwater van 1995 gemaakt via een noodwet om Itteren te beschermen. Waar de kademuur een hoek naar rechts maakt ziet u tegen de muur een gedenkteken ter herinnering aan het inzegenen van deze kades door onze toenmalige pastoor J. Bok. Leestafel “Grenspalen”.

Bij het witte huis, voor u, staat bij hoogwaters de kelder onder water. Dan leven de bewoners, met droge voeten, boven. U blijft het pad volgen tot u bij de “grote weg” uitkomt. Hier gaat u rechts af. Hier staat een bord van Roer en Overmaas over het aanbrengen van de kademuren. Ga de dijk over. U ziet, onder de weg een “duiker” met terugslagklep. Bij overstromingen kan het water via de duiker weer terug de Maas in. Achter het kapelletje gaat u rechts af naar de Maas. Hier kunt u zien welke gronden weggegraven worden. Ga terug (Zie de leestafel bij de kapel) naar de dijk en vervolg uw weg via het “stegelke” (= voetgangersdoorgang). U ziet bovenop de dijk een bankje staan met een veldkruis. Vele van dit soort kruisen werden ook gebruikt als grensteken. Vanaf het moment, dat de mensen met het oog op voedselvoorziening niet langer rondtrokken en akkerbouw gingen bedrijven, werd een voor iedereen duidelijk herkenbare grens aangegeven. In ons land dateren de eerste gegevens aangaande het plaatsen van houten grenspalen uit de 14^e eeuw. Twee eeuwen later ging men over op het gebruik van duurzame (hard)stenen exemplaren. Veel bewaarde (hard)stenen grenspalen vertonen vaak aan beide zijden een uitgehouwen wapenschild, symboolteken of initialen. Stond op zo’n kruis een zwaard en een hand, dan betekende dit, dat men een vluchtende, die het kruis gepasseerd was, niet langer achtervolgen mocht om de hand op hem te leggen om hem voor het gerecht te brengen. Vervolg uw weg en ga bij de

houten paal met engeltje links richting Sterkenbergh. Huize Sterkenbergh moet in elk geval voor 1597

gebouwd zijn en heeft een rijke historie. De familie Schutgens woonde toen “op” Sterkenbergh. Carolus Schutgens was luitenantvoogd van de hoofdbank van Meerssen, stad-houder van het leenhof “Uchoven” van de Abdij van Corneliemunster, schout van Elsloo en schepenen van Itteren. Vervolg de weg.

Hier hebt u een keuze: of een route van 3,7 km extra naar Kasteelhoeve Hartelstein waar u naast een kop koffie het Natuur Educatie Punt Itteren in het weekend kunt bezoeken of de kortere route achter de “moostems” om.

Lange route Hartelstein (3,7 km extra):

“Ga bij de grote weg naar rechts, steek voorzichtig de weg over en vervolg de weg. Loop door langs het kanaal en bewonder de afgravingen van Consortium Grensmaas. U loopt over de Geul, de snelst stromende rivier van Nederland. Uiteindelijk komt u bij Kasteelhoeve Hartelstein. Hierin is het Natuur Educatie Punt Itteren (NEPI) gevestigd en dit is in de weekenden te bezichtigen (eventueel onder het genot van heerlijke koffie en vlaai). Hier ziet u allerlei mooie foto’s en opgezette dieren, waar het een en ander over verteld wordt. Loop de weg terug en als u Itteren weer binnengaat neemt u de eerste weg rechts, einde weg rechts”. Vervolgens links de dijk op.

Korte route: “Ga bij de grote weg links en dan weer links. U komt dan bij de basisschool Op de Sterkenberg. Loop links langs de school op het pad. Tussen twee weiden door kunt u achter de moestuinen om. U komt weer uit op de grote weg, waar u links gaat. Aan de overkant van de geasfalteerde weg kunt u weer achter de “moostems” om. Bij T-splitsing rechts en het pad uitlopen tot de geasfalteerde weg. Hier gaat u links de dijk op.

houten paal met engeltje links richting Sterkenbergh. Huize Sterkenbergh moet in elk geval voor 1597

gebouwd zijn en heeft een rijke historie. De familie Schutgens woonde toen “op” Sterkenbergh. Carolus Schutgens was luitenantvoogd van de hoofdbank van Meerssen, stad-houder van het leenhof “Uchoven” van de Abdij van Corneliemunster, schout van Elsloo en schepenen van Itteren. Vervolg de weg.

Hier hebt u een keuze: of een route van 3,7 km extra naar Kasteelhoeve Hartelstein waar u naast een kop koffie het Natuur Educatie Punt Itteren in het weekend kunt bezoeken of de kortere route achter de “moostems” om.

Lange route Hartelstein (3,7 km extra):

“Ga bij de grote weg naar rechts, steek voorzichtig de weg over en vervolg de weg. Loop door langs het kanaal en bewonder de afgravingen van Consortium Grensmaas. U loopt over de Geul, de snelst stromende rivier van Nederland. Uiteindelijk komt u bij Kasteelhoeve Hartelstein. Hierin is het Natuur Educatie Punt Itteren (NEPI) gevestigd en dit is in de weekenden te bezichtigen (eventueel onder het genot van heerlijke koffie en vlaai). Hier ziet u allerlei mooie foto’s en opgezette dieren, waar het een en ander over verteld wordt. Loop de weg terug en als u Itteren weer binnengaat neemt u de eerste weg rechts, einde weg rechts”. Vervolgens links de dijk op.

Korte route: “Ga bij de grote weg links en dan weer links. U komt dan bij de basisschool Op de Sterkenberg. Loop links langs de school op het pad. Tussen twee weiden door kunt u achter de moestuinen om. U komt weer uit op de grote weg, waar u links gaat. Aan de overkant van de geasfalteerde weg kunt u weer achter de “moostems” om. Bij T-splitsing rechts en het pad uitlopen tot de geasfalteerde weg. Hier gaat u links de dijk op.

houten paal met engeltje links richting Sterkenbergh. Huize Sterkenbergh moet in elk geval voor 1597

gebouwd zijn en heeft een rijke historie. De familie Schutgens woonde toen “op” Sterkenbergh. Carolus Schutgens was luitenantvoogd van de hoofdbank van Meerssen, stad-houder van het leenhof “Uchoven” van de Abdij van Corneliemunster, schout van Elsloo en schepenen van Itteren. Vervolg de weg.

Hier hebt u een keuze: of een route van 3,7 km extra naar Kasteelhoeve Hartelstein waar u naast een kop koffie het Natuur Educatie Punt Itteren in het weekend kunt bezoeken of de kortere route achter de “moostems” om.

Lange route Hartelstein (3,7 km extra):

“Ga bij de grote weg naar rechts, steek voorzichtig de weg over en vervolg de weg. Loop door langs het kanaal en bewonder de afgravingen van Consortium Grensmaas. U loopt over de Geul, de snelst stromende rivier van Nederland. Uiteindelijk komt u bij Kasteelhoeve Hartelstein. Hierin is het Natuur Educatie Punt Itteren (NEPI) gevestigd en dit is in de weekenden te bezichtigen (eventueel onder het genot van heerlijke koffie en vlaai). Hier ziet u allerlei mooie foto’s en opgezette dieren, waar het een en ander over verteld wordt. Loop de weg terug en als u Itteren weer binnengaat neemt u de eerste weg rechts, einde weg rechts”. Vervolgens links de dijk op.

Korte route: “Ga bij de grote weg links en dan weer links. U komt dan bij de basisschool Op de Sterkenberg. Loop links langs de school op het pad. Tussen twee weiden door kunt u achter de moestuinen om. U komt weer uit op de grote weg, waar u links gaat. Aan de overkant van de geasfalteerde weg kunt u weer achter de “moostems” om. Bij T-splitsing rechts en het pad uitlopen tot de geasfalteerde weg. Hier gaat u links de dijk op.

houten paal met engeltje links richting Sterkenbergh. Huize Sterkenbergh moet in elk geval voor 1597

gebouwd zijn en heeft een rijke historie. De familie Schutgens woonde toen “op” Sterkenbergh. Carolus Schutgens was luitenantvoogd van de hoofdbank van Meerssen, stad-houder van het leenhof “Uchoven” van de Abdij van Corneliemunster, schout van Elsloo en schepenen van Itteren. Vervolg de weg.

Hier hebt u een keuze: of een route van 3,7 km extra naar Kasteelhoeve Hartelstein waar u naast een kop koffie het Natuur Educatie Punt Itteren in het weekend kunt bezoeken of de kortere route achter de “moostems” om.

Lange route Hartelstein (3,7 km extra):

“Ga bij de grote weg naar rechts, steek voorzichtig de weg over en vervolg de weg. Loop door langs het kanaal en bewonder de afgravingen van Consortium Grensmaas. U loopt over de Geul, de snelst stromende rivier van Nederland. Uiteindelijk komt u bij Kasteelhoeve Hartelstein. Hierin is het Natuur Educatie Punt Itteren (NEPI) gevestigd en dit is in de weekenden te bezichtigen (eventueel onder het genot van heerlijke koffie en vlaai). Hier ziet u allerlei mooie foto’s en opgezette dieren, waar het een en ander over verteld wordt. Loop de weg terug en als u Itteren weer binnengaat neemt u de eerste weg rechts, einde weg rechts”. Vervolgens links de dijk op.

Korte route: “Ga bij de grote weg links en dan weer links. U komt dan bij de basisschool Op de Sterkenberg. Loop links langs de school op het pad. Tussen twee weiden door kunt u achter de moestuinen om. U komt weer uit op de grote weg, waar u links gaat. Aan de overkant van de geasfalteerde weg kunt u weer achter de “moostems” om. Bij T-splitsing rechts en het pad uitlopen tot de geasfalteerde weg. Hier gaat u links de dijk op.

houten paal met engeltje links richting Sterkenbergh. Huize Sterkenbergh moet in elk geval voor 1597

gebouwd zijn en heeft een rijke historie. De familie Schutgens woonde toen “op” Sterkenbergh. Carolus Schutgens was luitenantvoogd van de hoofdbank van Meerssen, stad-houder van het leenhof “Uchoven” van de Abdij van Corneliemunster, schout van Elsloo en schepenen van Itteren. Vervolg de weg.

Hier hebt u een keuze: of een route van 3,7 km extra naar Kasteelhoeve Hartelstein waar u naast een kop koffie het Natuur Educatie Punt Itteren in het weekend kunt bezoeken of de kortere route achter de “moostems” om.

Lange route Hartelstein (3,7 km extra):

“Ga bij de grote weg naar rechts, steek voorzichtig de weg over en vervolg de weg. Loop door langs het kanaal en bewonder de afgravingen van Consortium Grensmaas. U loopt over de Geul, de snelst stromende rivier van Nederland. Uiteindelijk komt u bij Kasteelhoeve Hartelstein. Hierin is het Natuur Educatie Punt Itteren (NEPI) gevestigd en dit is in de weekenden te bezichtigen (eventueel onder het genot van heerlijke koffie en vlaai). Hier ziet u allerlei mooie foto’s en opgezette dieren, waar het een en ander over verteld wordt. Loop de weg terug en als u Itteren weer binnengaat neemt u de eerste weg rechts, einde weg rechts”. Vervolgens links de dijk op.

Korte route: “Ga bij de grote weg links en dan weer links. U komt dan bij de basisschool Op de Sterkenberg. Loop links langs de school op het pad. Tussen twee weiden door kunt u achter de moestuinen om. U komt weer uit op de grote weg, waar u links gaat. Aan de overkant van de geasfalteerde weg kunt u weer achter de “moostems” om. Bij T-splitsing rechts en het pad uitlopen tot de geasfalteerde weg. Hier gaat u links de dijk op.

houten paal met engeltje links richting Sterkenbergh. Huize Sterkenbergh moet in elk geval voor 1597

gebouwd zijn en heeft een rijke historie. De familie Schutgens woonde toen “op” Sterkenbergh. Carolus Schutgens was luitenantvoogd van de hoofdbank van Meerssen, stad-houder van het leenhof “Uchoven” van de Abdij van Corneliemunster, schout van Elsloo en schepenen van Itteren. Vervolg de weg.

Hier hebt u een keuze: of een route van 3,7 km extra naar Kasteelhoeve Hartelstein waar u naast een kop koffie het Natuur Educatie Punt Itteren in het weekend kunt bezoeken of de kortere route achter de “moostems” om.

Lange route Hartelstein (3,7 km extra):

“Ga bij de grote weg naar rechts, steek voorzichtig de weg over en vervolg de weg. Loop door langs het kanaal en bewonder de afgravingen van Consortium Grensmaas. U loopt over de Geul, de snelst stromende rivier van Nederland. Uiteindelijk komt u bij Kasteelhoeve Hartelstein. Hierin is het Natuur Educatie Punt Itteren (NEPI) gevestigd en dit is in de weekenden te bezichtigen (eventueel onder het genot van heerlijke koffie en vlaai). Hier ziet u allerlei mooie foto’s en opgezette dieren, waar het een en ander over verteld wordt. Loop de weg terug en als u Itteren weer binnengaat neemt u de eerste weg rechts, einde weg rechts”. Vervolgens links de dijk op.

Korte route: “Ga bij de grote weg links en dan weer links. U komt dan bij de basisschool Op de Sterkenberg. Loop links langs de school op het pad. Tussen twee weiden door kunt u achter de moestuinen om. U komt weer uit op de grote weg, waar u links gaat. Aan de overkant van de geasfalteerde weg kunt u weer achter de “moostems” om. Bij T-splitsing rechts en het pad uitlopen tot de geasfalteerde weg. Hier gaat u links de dijk op.

houten paal met engeltje links richting Sterkenbergh. Huize Sterkenbergh moet in elk geval voor 1597

gebouwd zijn en heeft een rijke historie. De familie Schutgens woonde toen “op” Sterkenbergh. Carolus Schutgens was luitenantvoogd van de hoofdbank van Meerssen, stad-houder van het leenhof “Uchoven” van de Abdij van Corneliemunster, schout van Elsloo en schepenen van Itteren. Vervolg de weg.

Hier hebt u een keuze: of een route van 3,7 km extra naar Kasteelhoeve Hartelstein waar u naast een kop koffie het Natuur Educatie Punt Itteren in het weekend kunt bezoeken of de kortere route achter de “moostems” om.

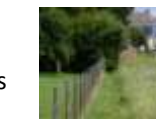
Lange route Hartelstein (3,7 km extra):

“Ga bij de grote weg naar rechts, steek voorzichtig de weg over en vervolg de weg. Loop door langs het kanaal en bewonder de afgravingen van Consortium Grensmaas. U loopt over de Geul, de snelst stromende rivier van Nederland. Uiteindelijk komt u bij Kasteelhoeve Hartelstein. Hierin is het Natuur Educatie Punt Itteren (NEPI) gevestigd en dit is in de weekenden te bezichtigen (eventueel onder het genot van heerlijke koffie en vlaai). Hier ziet u allerlei mooie foto’s en opgezette dieren, waar het een en ander over verteld wordt. Loop de weg terug en als u Itteren weer binnengaat neemt u de eerste weg rechts, einde weg rechts”. Vervolgens links de dijk op.

Korte route: “Ga bij de grote weg links en dan weer links. U komt dan bij de basisschool Op de Sterkenberg. Loop links langs de school op het pad. Tussen twee weiden door kunt u achter de moestuinen om. U komt weer uit op de grote weg, waar u links gaat. Aan de overkant van de geasfalteerde weg kunt u weer achter de “moostems” om. Bij T-splitsing rechts en het pad uitlopen tot de geasfalteerde weg. Hier gaat u links de dijk op.

houten paal met engeltje links richting Sterkenbergh. Huize Sterkenbergh moet in elk geval voor 1597

gebouwd zijn en heeft een rijke historie. De familie Schutgens woonde toen “op” Sterkenbergh. Carolus Schutgens was luitenantvoogd van de hoofdbank van Meerssen, stad-houder van het leenhof “Uchoven” van de Abdij van Corneliemunster, schout van Elsloo en schepenen van Itteren. Vervolg de weg.

Loop weer over de dijk. Links staat een leestafel over gebeurtenis in de oorlog. Na het volgende “stegelke” kunt u rechts naar het Uitkijkpunt van de Maaswerken. Hier ziet u de werkzaamheden van de Grensmaas. De Geul is de snelst stromende rivier van Nederland. Ook kunt u de kasteelhoeve Hartelstein zien liggen.

Hierin is Emmaus gevestigd. Emmaus vangt kansarme mensen op en financiert dit door de verkoop van tweedehands spullen. Hartelstein, uit

1365 als grootleen van Valkenburg, hoorde aanvankelijk bij Bunde, maar kwam sinds 1785 bij Itteren. Vervolg uw weg. Ga terug naar de dijk richting

kerk. U neemt niet hier, maar de volgende weg links af richting St.Martinushoes, waar onze fanfare zijn thuisbasis heeft. Voor de zaal gaat u rechts af en bij de eerste gelegenheid links. U komt uit

bij het Heilig Hartbeeld (leestafel) en kunt via een pad links via het hek van het kerkhof links langs de kerk lopen. Hier ziet u een gedenksteen

van de gevallen soldaten op 2 juli 1941. Na de kerk gaat u links en meteen rechts de Kapelaanstraat in.

Voor de speelplaats van de “Aw Sjaol” gaat u rechts. Deze vroegere Lagere School is gebouwd in ongeveer 1880. Vervolg uw weg. Aan de achterzijde ziet u de trapgevels van ons gemeentehuis, dat dienst heeft gedaan van 1935 tot 1970, toen Itteren geannexeerd werd door Maastricht. Steek de weg over en loop het pad uit. Ga daar links en u komt weer uit bij het beginpunt.

Na zo’n wandeling kunt u even uitrusten bij onze “frituur ‘t Wegelke” op ‘t Brook of uiteraard in ons “café ‘t Trefpunt” waar u in het begin bent langsgekomen.

Wij hopen dat u genoten heeft van de wandeling. Mocht u vragen of opmerkingen hebben, mail het ons naar info@itteren.nl of schrijf een briefje naar: Dorpsraad Itteren, Ruytersstraat 18, 6223 GX Itteren.

Dieke en Moostem wandeling

Hoe komt u in Itteren?

Vanuit Maastricht:

volg de borden wijk 23 en borden Itteren.

Vanuit Noorden: afslag Bunde Meerssen, rotonde links, eerste rechts, volg borden Itteren.

Openbaar Vervoer:

NS station Bunde of Maastricht stadsbus Veolia lijn 9.

DORPSRAAD ITTEREN

Website : www.itteren.nl

Banknummer : 97.92.52.547